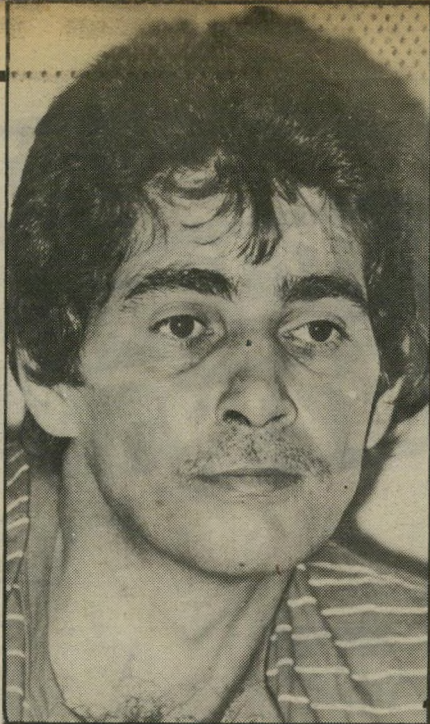

מי ומי במיה'מיה
(המשך מעמוד 11)

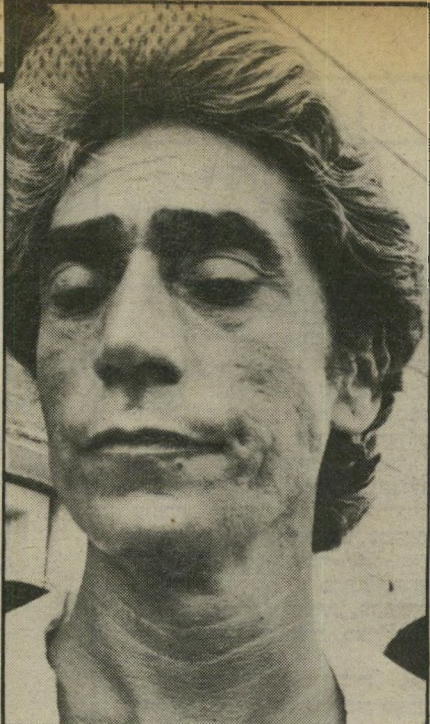
מיה שמעו מפי התושבים הנוצריים מילים גלויות על כוונתם לסלק את כל הפלסטינים. ואילו הפלסטינים לא הר תירו ספק רב על כוונתם לחזור למחנה שנראש ההר ולשקמו.
עכשיו, עם נסיגת צה"ל, בא המיבחן. הנוצרים פתחו בהפגנות רצח על מחנה מיה'מיה שבמורד ההר. יום אחרי יום ניתכו על המחנה פגזים של תותחי ג'ע'ג' ולחר. חלק מהתושבים ברחו לצידון הסמוכה, האחרים ניסו להחזיק מעמד. יש להניח כי הגברים, הנאמנים לערפאת, כבר התכוננו קודם לכן למאבק זה, כשהם מאורגנים באירגונים הקורמים.
לוחמים אלה הצטרפו להת"קפה הנגרית, שהיתה גם מפע של נקמה. הם הסתערו על מיה'מיה הנוצרית.

דניאל חנוך
לא התקבלה

יצחק עקביב
לא התקבלה

עמוס ברנס
ההודאה ברצח התקבלה

שתי ידיים
על פסנתר

כך התלהטו רגשות ישנים, ובמשכו החשבונות הישנים בין העדות והמיליציות השונות, כאשר הבריחות מתחלפות כמעט מדי יום וידי הכל בכל.
בעוד שבמרחב צידון שיתפו סוגים ושיעים פעולה ביניהם ועם הפלסטינים של ערפאת, היה המצב שונה לגמרי במערב ביירות. שם התנפלו השיעים והדרוזים על הסונים (המי) ליציה של המוראביטון, חסידי זיכרו של גמאל עבדאל-נאצר) ועל הפלסטינים נאמני-ערפאת.

המטרה העיקרית של הסורים היא עתה לחסל את הכוחות הפלסטיניים הנאמנים לערפאת, ולהשליט במחנות את הסוכנים שלהם, אנשי סעד מוסא (אברמוסא), ג'ורג' אבש ואחמד ג'בריל. נסיגת צה"ל בגזירה המזרחית (ראה עמודים 9-8) עניינה אותם אך כמעט. חיטול אש"ף המתון, החותר להסיר עם ישראל כשותפת עם ירון, חשוב לסורים ברגע זה הרבה יותר.

הסורים מנגינים על הפסנתר הלבנוני, כשהם מורידים פעם קליר זה ופעם קליר זה. ישראל מנגינת ביד השניה.
טעו השבוע ברי: צה"ל השהה את הנסיגה מצור כדי שסוכני ישראל יוכלו להשלים עם את אותה המזימה ולהביא למילחמת-אחים באזור זה, כפי שעשו באזור צידון, אפשר להתייחס להאשמה זו בצינון או לא — יתכן כי המילחמה ההדרית תתלקח גם באזור צור. העדות, המיליציות ושאר הכוחות בדרום-לבנון יעסיקו זה את זה וישכנו איש את דם רעהו — בעזרת ישראל או בלעדיה. יתכן שמאבק זה אכן יסיה את דעתם מן הגבול הישראלי.

בתוך הקלחת הכללית מהווה צד"ל את אחד הכוחות הלוח"מים. גם אם ירצו הכוחות בדרום-לבנון לשכוח את הגבול הישראלי, לא ישכחו את קיומו של צד"ל — הן ככוחי-ביבוי מטעם ישראל, הן ככוח נוצרי מקומי המעורב במילחמת-האזרחים.

כבר השבוע היה ברור לכל מי שרצה לראות ששכרו של צד"ל יוצא בהפסדו. הכוח של לחד התמקם בג'זין, מרכז השטח הנוצרי ממזרח לצידון. לחד איים להפגין את צידון אם לא תיפסק המיתקפה המוסלמית על איזור זה. מחר עלול צד"ל להיגרף למערבולת של מעשי-טבח הדרזים. בשם מי פועל לחד? בשם ישראל? ככוח נוצרי מקומי ברור כי כל מעשיו והכרעותיו של צד"ל נרשמים אוטו-מטית על חשבונה של ישראל, המסיימת כוח זה ושהתחייבה לחוש לזכר רתו ב"רצועת-הביטחון" בכל עת-צרה.
עלידי השארת צד"ל בלב"ן, באמתלה של "רצועת-ביטחון", הוזרת ישראל לזירה הלבנונית. היא מעורבת עד לצוואר ומעורבת זו עלולה למשוך את האש אל הגבול הצפוני — חרף כל הכוונות הטובות והמזימות הציניות.

התייעצו ביניהם הסניגורים באיזה קו לנקוט. היה זה עורך-הדין תוסייה כהן שאמר כי הוא לא יבקש לפסול את ההודאות. עורך-הדין הוותיק הסביר לחבריו, כי אחרי פסקי-הדין של מועדי אין כל טעם לנסות לפסול הודאות. בעיקר כאשר טענות הפסילה במיקרה זה היו דומות עד מאוד לאלה של מועדי, וכאשר אכיזית-הדין במישפט המחותרת הוא השופט בוק, שרחה את כל טענות הסניגורים במישפט ההוא. נאמן להחלטתו, היה עורך-הדין תוסייה-כהן אחד היחידים שלא הצטרפו למישפט-הזוטא של המחותרת. הוא העדיף להגיע לעסקת-טיעון עם התביעה ולסיים את המישפט בהרשעה ופגוש קל.

חקירות-לילה של טייסים

לסניגורים האחרים היתה בעיה. מאחר ששישה מנאשמי המחותרת עומדים לתת את הדין גם על הרצח במכללה האיטלאמית, שגם בו הורו כפה מלא, היו הסניגורים חייבים לנסות לפסול את ההודאות. לחץ כבד הופעל על הנאשמים להצטרף למישפט-הזוטא. עורך-הדין דן אבייזחק חקר עשרות ערי שב"כ בניסון להוכיח לבית-המישפט כי הציעו לנאשמים עזרה בחנינה, איימו על חלקם כי יעצרו בנימישפחה, וחקרו אותם אל תוך הלילה. היו, כמובן, גם טיעונים מיוחדים למישפט-המחותרת. על פיתוי והסכמים שלא כדובר עלידי-השב"כ, אך בעיקרון היו טענות-הפסילה דומות להפליא לאותן של האחים מועדי.

כצפוי עיפי הפסיקה, החליטו רוב השופטים לרחות את טענות הסניגוריה ולקבל את ההודאות. רווקא השופט בוק, שהביע דיעה נחרצת כל-יך במישפט מועדי, הוא שפסל הפעם את ההודאות. בהחלטתו הוא כותב דברים הפוכים מאלה שכתב לפני שנתיים בפסקי-דין מועדי. הוא טורח ומביא בהחלטתו אפילו מחקר שנעשה באר-צות-הברית על חקירות-לילה רצופות של טייסים בקוריא, והשפעתן על רצונו החופשי של הנחקר.

זהו אותו שופט עצמו שבמישפטו של יונה אברושמי קיבל את ההודאות הנאשם. למרות שנוף במישטרה על כי חקרה את הנאשם לילות כימים והשיגה הודאתו. מישפטים רבים מקבלים בכרכה את החלטתו של השופט בוק. פסילת הודאות שנגבו מנאשמים עלידי לחץ פסיכולוגי היא גישה ליבראלית, המתאימה למדינה נאורה. רצוי מאוד לכבול את ידיהם של המישטרה והשב"כ, לכל ישתמשו בכוחם בצורה בלתי-יחוקית לשם גביית הודאות מנאשמים. אולם מדוע עשה השופט בוק מהפך כזה ברעותיו רווקא במישפט המחותרת? **אילנה אלון**

בררוזים לאורך ימים, ויאיימו גם על חייו של אביהם. החוקרים הבטיחו לנאשמים כי אחרי הודאה וסולחה עם מישפחת הקורבן תהיה הדרך להנייה סלולה, והאחים ישבו בכלא שנים ספורות בלבד.
החוקרים איימו על האחים כי אם לא יודו, יהיה צורך להרחיב את החקירה ואולי לעצור גם את אביהם הנערץ, שלמענו היו מוכנים לעשות הכל. החוקרים גם ניסו לשכנע את השלושה כי אם אחד מהם יודה באשמה ויקח הכל על עצמו, ישוחררו שני אחיו וילכו הביתה.

החקירה היתה כל-יך נמרצת, עד שהאח סייף התמוטט, ככה וצעק והיה צורך לשפוך עליו מים.

כדי לגבות הודאה מהאחים, עשתה המישטרה כל תרגיל ותחבולה המורכבים לה. בויימה תאונת-דרכים, שב עיקבותיה נפגשו שני אחים כאילו במיקרה בכמכות, השיחה בין השניים הוקלטה במכשיר נסתר שהוטמן במי כונית.

החוקרים שלחו לתאו של אחד האחים את רמי ערוסי, עד המרינה ברצח-הכפול, שהיה מצוייד במכשיר הקלטה וניסה לרובב את הנאשם. בית-המישפט החליט כי הודאותיהם של האחים ניתנו מרצון חופשי ויש לקבלו.

הסניגורים בתיק מועדי היו נדהים. הם חשבו כי זהו המיקרה הקלאסי לפסילת ההודאות. אך פסקי-הדין הדי עיקרי, שנכתב בידי השופט בוק, רחה

האחים דאהש, סוף והאיל מועדי, נאשמו ב-1982 כי רצחו את חברי הכנסת חאמד אבררביע בגלל סיבות פוליטיות ומישפחתיות. אביהם של השלושה, השייח' הדרווי ג'אבר מועדי, היה אמור להתליף את אבררביע בכנסת, אחרי שנה אחת. אולם אבררביע, הברווי, התעלם מההסכם ולא התכוון לקיימו. שלושת הבנים באו לבית-המלון הולילנד בירושלים, שם התגורר אבררביע, ירו בו בחצר המלון והרגוהו.

איומים בניקמת-דם

היה ברור למישטרה, כמו במישר פט המחותרת, כי אין לה עסק עם פושעים רגילים. שלושת הצעירים הם אנשי-תרבות, יוצאי צה"ל, ואחד מהם היה מנהל-כלא שכם. לנאשמים סיבות אידיאולוגיות ומישפחתיות כדי לעשות את אשר עשו. רצח חברי-כנסת היה אתגר חשוב למישטרת-ישראל והיא היתה נחושה ברעתה לפענחו.

מרגע מעצרים של השלושה נעשה הכל כדי לסחוט מהם הודאות. היה ברור כי ללא הודאות וללא עריריאה לא תצליח המישטרה להרשיע את האחים. לשם כך נחקרו השלושה לילות ארוכים ללא שינה. החוקרים העבירו אותם ממיטקן מישטרה אחד למישנהו, במטרה למנוע מהם להיפגש עם עורך-דינם ולקבל ייעוץ מישפטי. עורך-הדין שלמה תוסייה-כהן, שייצג אותם, נאלץ לפנות לבית-הדין הגבוה

עלידי בית-המישפט המחוזי בתל-אביב. אולם למרות פסילת ההודאה, הרשיע אותו בית-המישפט ברצח עליסמך עדות עברייני שמע אותו מתווה בבית-המעצר. בית-המישפט העליון הרחיק לכת, הוא פסל גם את עדותו של העברייני ויזכה את עקביב מחמת הספק.
אבל מיקרים כאלה נדירים מאוד בפסיקה הישראלית. זכור המיקרה של דניאל חנוך, שהודה במישטרת חיפה ברצח אביו ושיחזר את הרצח. אך ההודאה נפסלה, מכיוון שהתברר כי החוקק נתא מצחין, נחקר בצורה משפילה ואף נטען כי חוקריו הכתיבו לו את הודאתו.

פסיקה רצופה של שנים צימצמה מאוד את רצונו החופשי של הנאשם בעת מסירת הודאתו. בעיקבות פסיקה זו הולך הרוב במישפט המחותרת. השופטים צבי כהן ושמואל פינקלמן סברו, כי למרות טענות הסניגורים במישפט-המחותרת, אין מקום לפסול את ההודאות והשיחזורים שעשו הנאשמים. הם רחו אחת-לאחת את טענות הפיתוי, התחבולה והאיומים, וקבעו כי יש לראות את ההודאות כאילו ניתנו מרצון חופשי עליפי הפסיקה הישראלית.

מאחר שלא טטו מהקו העקרוני של הפסיקה, אייפאשר לומר כי שופטי הרוב הושפעו רווקא מנטיית-ליכס הפוליטיות. אם כי מוזר הוא כי מתוך עשרות הודאות, שניתנו במונים שונים ובגלל סיבות שונות, לא מצאו שופטי הרוב אפילו הודאה אחת פסולה.

אפילו במיקרה של משה זר, הנאשם היחיד המשוחרר בערובה בגלל מצב בריאותו, לא ראו שופטי-הרוב מקום לפסול את הודאתו. סניגורו של זר, עורך-הדין שמואל צנג, התלבט עם פתיחת המישפט אם להצטרף למישפט-הזוטא ולבקש לפסול את ההודאות אם לא. אך כאשר החליט, עשה זאת בכישרון רב. הוא הביא עדויות רפור איות שתמכו בטענה כי זר, שנפצע במילחמת-סיני, סובל מפגיעה מוחית, הוא הוכיח כי זר מתקשה בנשימה, וביקש מייד עם מעצרו לכלאו בתא מאוורר. הוא גם הוכיח כי הנאשם נכלא בתא מעופש, מלא עשן סיגריות, והתקשה לנשום.

אך אפילו במיקרה זה לא פסלו שופטי-הרוב את ההודאה. אך רווקא דעת המיעוט, זו של השופט בוק, הפוסל את כל ההודאות והשיחזורים, מעוררת תמיהה גדולה. ראשית, סוטה השופט מקו הנקוט בפסיקה הישראלית זה שנים. שנית, סוטה השופט מהקו שבו נקט הוא עצמו במיקרים קודמים.

בדיקה מדוקדקת של פסקי-דין האחים מועדי, שבו ישב השופט בוק ומכתב את פסקי-הדין העיקרי לפני יומר משנתיים, מעוררת את השאלה אם השופט החליט הפעם בעיקבות נטיות לבו הפוליטיות.

אבא ג'אבר מועדי בבית-המישפט
הודאות הבנים ברצח לא נפסלו

את כל הטענות. בערעור בבית-המישפט העליון לא נפסלו אומנם ההודאות, אך האח דאהש, שיוצג עלידי עורכי-הדין בצלאל שגיא ורווי ליבאי, זוכה מאשמת רצח. כאשר התחיל מישפט המחותרת,

לצדק כדי שיתן הוראה לאפשר לו להיפגש עם שולחיו. חוקרי-מישטרה מנוסים הסבירו לאחים, כי אם יודו, תיפתח הדרך לסולחה עם מישפחת הקורבן, וכי ללא סולחה כזו עלולים הברווים לנקום